

УДК 351

А.В. Мерзляк

доктор наук з державного управління, професор

С.О. Дорошенкоаспірант
Класичний приватний університет**ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ ТА СУМІЖНИХ З НЕЮ СФЕРАХ**

У статті розглянуто застосування механізмів державно-приватного партнерства в енергетичній сфері. Проаналізовано підходи до фінансування проекту державно-приватного партнерства на прикладі м. Мелітополь (Запорізька область) з використанням інституційного, організаційного та фінансового інструментів. Запропоновано варіанти вирішення існуючих проблем у сфері житлово-комунального господарства при впровадженні проектів державно-приватного партнерства.

Ключові слова: державно-приватне партнерство (ДПП), теплоенергоцентр (ТЕЦ), альтернативна енергетика, енергоспоживання, державне регулювання, житлово-комунальне господарство, механізми, "зелений" тариф.

I. Вступ

Становлення нової системи ринкових відносин у сфері енергетики в Україні почалося ще у ХХ ст. Реформа в енергетичній галузі в умовах конкуренції між виробниками здійснювалася з метою досягнення мінімально можливої ціни на енергію для споживачів, що була б при цьому оптимальною і для її виробників. Для досягнення поставленої мети були впроваджені нові ринкові підходи до системи ціноутворення, форм розрахунків, системи збирання й розподілу коштів, системи організації та регулювання відносин між суб'єктами оптового ринку.

Досвід функціонування впровадженої моделі ринку свідчить, що основи ринкового механізму господарювання на сьогодні достатньо відпрацьовані й у цілому функціонують задовільно. Нормативно-правові основи діючої системи формування оптового ринку в умовах об'єднаної енергетичної системи України і його інфраструктура забезпечують виконання підприємствами своїх зобов'язань у повному обсязі.

Доволі активно розробляються проблеми підвищення ефективності системи державного регулювання ринку енергопостачання в працях таких науковців, як: О. Амоша, В. Богданович, В. Бушуєв, А. Воїнов, М. Гнідий, В. Жовтянський, В. Коновалюк, Ю. Лега, В. Микитенко, О. Новосельцев, В. Пілюшенко, А. Праховник, Г. Ситник, О. Суходоля, С. Фареник, І. Франчук, А. Чемерис, О. Чилікін, А. Шевцов, А. Шидловський та ін. [1].

Так, в Україні основним енергоносієм на сьогодні залишається природний газ – 43% загального енергоспоживання або більше ніж 75% виробленої теплової енергії. Внесок

відновлюваних джерел енергії (далі – ВДЕ) становить менше ніж 2%. Потенціал біомаси, доступної для енергетичного використання, становить близько 30 млн т у. п./рік, за рахунок чого можна задовольнити до 16% загальної потреби держави в первинній енергії та 100% теплової енергії [2].

На сьогодні генерація електроенергії з відновлювальних джерел в Україні перебуває на стадії становлення. У майбутньому при активному використанні механізмів державно-приватного партнерства (далі – ДПП) очікується суттєвий розвиток цієї та суміжних галузей шляхом збільшення кількості ТЕЦ і котельень на біомасі. Наразі в процесі застосування механізмів ДПП основним фінансовим інструментом підтримки відновлювальної енергетики в Україні є "зелений" тариф на електроенергію, вироблену з ВДЕ, та пільгове оподаткування підприємств, діяльність яких пов'язана з виробництвом теплової й електричної енергії з ВДЕ.

II. Постановка завдання

Мета статті – розглянути можливості застосування механізмів державно-приватного партнерства в енергетичній і суміжній з нею сферах; проаналізувати підходи до фінансування проекту ДПП із використанням інституційного, організаційного та фінансового інструментів; визначити варіанти вирішення існуючих проблем у сфері житлово-комунального господарства при впровадженні енергетичних проектів державно-приватного партнерства.

III. Результати

Україна має інфраструктуру систем енергозабезпечення, що практично не змінювалася із часів її створення в енергетичній системі колишнього СРСР, на експлуатацію

в межах якої вона й розраховувалася. Високий рівень зношеності, застарілість обладнання та лінійних споруд – як магістральних ланок, так і систем регіонального енергопостачання призводять до великих втрат енергетичних ресурсів, підвищення загрози виникнення аварійних ситуацій, зменшення енергетичної безпеки країни. Тому проблеми модернізації енергетичної інфраструктури є дуже актуальними для України.

Модернізувати енергетичну інфраструктуру можна різними шляхами, але модель ДПП – одна з найефективніших. Це визначається, з одного боку, тим, що в енергетиці є багато компаній із державною участю, з іншого – високою потребою модернізації енергетичної інфраструктури, а з урахуванням значного зносу основних фондів і хронічного недофінансування схеми ДПП це логічно вписується в контекст модернізації енергетичної інфраструктури. Стосовно електроенергетики, то це просто вкрай необхідно. І як би компанії не намагалися самостійно поновлювати базу, обладнання, коштів на це не вистачає, а відсоток зносу колосальний. Хоча в атомній енергетиці зберігається державна монополія, перспективи для реалізації проектів на основі ДПП також є [3].

Одним із варіантів реалізації проекту ДПП з метою виробництва теплової та електричної енергії з використанням відновлювальних джерел енергії є будівництво ТЕЦ, варіант якого можемо розглянути на прикладі м. Мелітополь Запорізької області. Номінальна електрична потужність ТЕЦ складатиметься з енергоблоку першої черги потужністю 6 МВт та двох енергоблоків другої черги одиничною потужністю по 6 МВт кожен (разом 6+12 МВт). У цій статті ми розглянемо проект ДПП першої черги.

Основними науково обґрунтованими видами палива, що будуть використовуватися на ТЕЦ, є відходи деревини у вигляді подріб-

неної тріски, тверді відходи вирощування сільськогосподарських культур (солома) та енергетичні рослини деревного та трав'янистого типів. Вироблена ТЕЦ електрична енергія буде збуватися до оптового ринку електричної енергії (далі – ОРЕ) із застосуванням стимулювального “зеленого” тарифу відповідно до чинного Закону України “Про електроенергетику” [5]. Теплова енергія буде збуватися підприємству, яке здійснює оперативне управління комунальними тепловими мережами, і постачатися кінцевому споживачеві (населення, бюджетні установи, комерційні підприємства тощо).

Технічна концепція проекту ДПП передбачає використання сучасного технічно ефективного та екологічно безпечного обладнання й технологій провідних світових та вітчизняних виробників і розробників, що відповідають критеріям сталого розвитку. Використання біопаливної сировини розраховують, виходячи з необхідності збереження потенціалу його відновлення, шляхом обґрунтованого його вилучення з екологічного циклу.

Проект ДПП покликаний забезпечувати соціальний ефект у вигляді формування сталої системи забезпечення теплом комунального сектору, соціальної орієнтованості системи тарифоутворення, створення нових і збереження існуючих робочих місць, зниження впливу на навколишнє природне середовище шляхом скорочення викидів парникових газів.

Будівництво ТЕЦ запропоновано здійснити на території найбільшої серед існуючих комунальних котельних, яка забезпечує теплом споживачів підключених до них теплових мереж. Таким чином, можливе вирішення проблем у сфері ЖКГ у частині модернізації мереж та формування тарифу для населення на тепло. Теплові мережі, до яких можливо під'єднання новобудованої ТЕЦ, характеризується низкою показників (табл. 1).

Таблиця 1

Технічні показники теплової мережі

№ з/п	Котельня	Фактичне теплове навантаження, Гкал/год		Потенціал по ГВП, Гкал/год	Підключення до електромереж	Під'їзні шляхи
		Зима	Літо			
1	Луначарська	49,1	0	Недоцільно	Незручно	Авто

При плануванні логістики біопаливної сировини необхідно передбачити додаткові організаційно-технічні заходи щодо зменшення негативних наслідків для мешканців прилеглих житлових будинків.

З екологічної точки зору земельна ділянка завжди має певні обмеження, оскільки, як правило, розташована поруч із житловою забудовою. Головними заходами щодо підвищення еколого-санітарної безпеки мешканців прилеглих житлових масивів мають стати:

– застосування оптимальної схеми планування транспортних потоків;

- упровадження додаткових заходів щодо ізоляції технологічних джерел шуму;
- постачання на майданчик ТЕЦ максимально обробленої та підготовленої біопаливної сировини;
- застосування найбільш ефективного обладнання очищення димових газів.

Ділянка повинна мати вільну територію для будівництва паливного складу й місце для зберігання резервного запасу палива та розміщення додаткового обладнання, як за рахунок вільного місця, так і за рахунок використання існуючої збірної будівлі, що ви-

користується як матеріальний склад. Конфігурація ділянки має забезпечувати вільне планування та організацію технологічного циклу ТЕЦ. Організація транспортування виробленої на ТЕЦ електричною енергії до загальної електромережі має бути ретельно спланована з погляду витрат на її організацію та технічної можливості. Використання на діючих котельнях газових котлів дає змогу здійснити розміщення ТЕЦ лише за рахунок демонтажу непотрібного обладнання (крім газових котлів!) на звільненому місці. Доцільність розміщення турбоагрегатів в існуючій будівлі потрібно визначати в межах розробки техніко-економічного обґрунтування (далі – ТЕО) для конкретного майданчика.

Економічним механізмом упровадження проекту є чинна державна політика у сфері альтернативної енергетики та досить висока рентабельність порівняно з країнами ЄС. Ефективна та економічно приваблива експлуатація ТЕЦ в межах проекту ДПП неможлива без використання теплової енергії, яка виробляється спільно з електричною енергією. Новозбудована ТЕЦ дасть змогу забезпечити надійне та якісне постачання достатньої кількості теплової енергії для забезпечення потреб споживачів, підключених до теплової мережі.

Ефективність використання теплової енергії визначається не лише рівнем ефективності виробництва теплової енергії, а й ефективністю її транспорту та збуту. У випадку значних витрат теплоносія внаслідок зношеного стану мереж або низького рівня сплати за спожите тепло через низьку якість послуги з теплопостачання жодна найсучасніша генерація не зможе бути конкурентоспроможною та інвестиційно привабливою. Саме тому завдання інвестора полягають не лише в забезпеченні ефективної експлуатації генеруючих потужностей, а й у підтриманні такого технічного стану теплових мереж, який забезпечить мінімальні втрати кількісних та якісних характеристик теплоносія.

У межах реалізації проекту ДПП запропоновано не тільки оновити теплогенеруючі потужності комунальних теплових мереж, а й залучити інвестора до вирішення питань загальної ефективності системи теплозабезпечення у м. Мелітополі. У межах проекту ДПП запропоновано вирішувати це питання за двома ключовими напрямками:

1. Заміщення теплової генерації на природному газі на використання твердого біопалива, на локальних котельнях, які це дозволяють за технічними та екологічними умовами.

2. Надання компанії інвестора оперативного управління комунальною тепловою мережею в цілому шляхом передачі корпоративних прав ТОВ "МТМ" інвестору.

Концентрація всіх елементів схеми теплозабезпечення міста навколо єдиного центру, що управляє, дасть змогу забезпечити орієнтацію всієї схеми постачання тепла на підвищення якості послуг для кінцевого споживача та підвищення надійності експлуатації системи. Такий адміністративний механізм ДПП широко використовують у країнах, де впровадження ДПП стало нормою в реформуванні енергетичної сфери.

Наявність потужного інвестиційного ресурсу дасть змогу значно оновити основні засоби генерації, що підвищить надійність системи забезпечення теплом, та оптимізувати операційні витрати на генерацію теплової енергії. Зниження операційних витрат системи теплового забезпечення за рахунок капітальних вкладень, у свою чергу, зробить такі капіталовкладення економічно доцільними для інвестора, що завдяки зацікавленості інвестора також позитивно позначиться на рівні надійності системи теплозабезпечення. Додатково запропоновано сприяння з боку групи пов'язаних компаній (далі – ГПК), яка підпорядковується інвестору в отриманні фінансової допомоги на оновлення комунальних систем теплозабезпечення (які входять до орендованого ЦМК МКП "ХТЕ") з боку міжнародних фінансових і державних установ та фондів (НЕФКО, USAID, Програма розвитку сталої енергетики Міністерства сільського господарства Голландії тощо).

Наявні теплогенеруючі потужності, які використовують природний газ, будуть переведені в резерв з повним збереженням і подальшим підтриманням працездатності та використовуватимуться у випадку позаштатних ситуацій (аварійні зупинки ТЕЦ, надлишкові пікові навантаження за тепловим завантаженням тощо) [2]. Надійне та стале забезпечення новозбудованої ТЕЦ біопаливною сировиною є не лише важливим фактором інвестиційної привабливості проекту ДПП, а й основою надійної системи теплопостачання.

У цілому ресурсне забезпечення завжди є ключовим питанням у реалізації енергетичних проектів. Серед провідних гравців ринку існують суттєво різні підходи до розуміння ресурсного забезпечення та енергетичної безпеки. Значною проблемою залишається складність, а часто й неможливість доступу до енергетичних ресурсів економічно слабких територій та їх населення. Оптимальним варіантом забезпечення енергетичної безпеки проекту є диверсифікація сировинних потоків. Крім того, диверсифікація буде зумовлювати необхідність інвестицій у нові технології та суміжні проекти [4].

У нашому випадку потреба в паливній сировині становить близько 95 тис.т/рік для одного енергоблоку потужністю 6 МВт електричної енергії. Враховуючи великі потреби ТЕЦ у па-

ливній сировині, заплановано диверсифікувати джерела забезпечення таким чином:

- відходи лісгосподарської діяльності, заготівлі та переробки деревини ГПК інвестора (20%);
- відходи сільськогосподарської діяльності рослинництва ГПК інвестора (до 35%);
- власні енергетичні плантації інвестора (до 10%);
- відходи заготівлі та переробки деревини зовнішніх постачальників (до 10%);
- відходи сільськогосподарської діяльності зовнішніх постачальників (до 20%);

- резерви за рахунок підготовленого біо-палива (гранула, пелета) (до 5%).

Наявний потенціал у відходах деревного та сільськогосподарського походження за рахунок власної господарської діяльності інвестора наразі в кілька разів перевищує потребу новозбудованої ТЕЦ.

Реалізація проекту ДПП передбачається в кілька етапів. Загальний термін реалізації проекту оцінюється у 24 місяці (до введення в експлуатацію першої черги) з моменту підписання інвестиційного договору та включає кілька етапів (табл. 2).

Таблиця 2

Календарний план етапного впровадження проекту

Етап	Місяць від початку проекту																							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Передінвестиційна стадія, вихідні дозволи	■	■	■	■																				
Проектні роботи, дозвіл на будівництво					■	■	■	■	■	■	■													
Замовлення основного обладнання								■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Замовлення допоміжного обладнання																								
Роботи з інженерної підготовки та "нульового" періоду																								
Постачання основного та допоміжного обладнання																								
Роботи основного періоду будівництва																								
Пусконаладження, здавання в експлуатацію																								

Виконання термінів, зазначених планом, великою мірою залежить від організаційного механізму проекту. Особливу увагу необхідно приділити заходам організаційного спрямування, реалізація яких не потребує капітальних витрат і економічний ефект, отриманий від їх упровадження, у багатьох випадках може перевищувати ефекти від заходів технічного або виробничого спрямування. У нашому випадку мова йде про персонал.

Планування потреби в персоналі здійснюється з метою визначення потрібної чисельності працюючих за їх категоріями. Техніка проведення розрахунків планової чисельності окремих категорій працівників визначається специфікою їх професії та галузевими особливостями функціонування підприємства.

Під час планування чисельності робітників, насамперед, складають баланс робочого часу одного середньооблікового робітника на плановий рік по дільниці, цеху, підприємству. Баланс робочого часу розраховується за окремими елементами й передбачає: визначення корисного фонду робочого часу в днях; установлення середньої тривалості робочого дня в годинах; визначення корисного (ефективного) фонду робочого часу в годинах.

Таким чином, виходячи з великого соціально-економічного значення проекту ДПП, інвестор має намір упродовж трьох років від

початку реалізації проекту зберегти 100% робочих місць ТОВ "МТМ". Робітники ТОВ "МТМ" матимуть пріоритетне право переведення на новозбудовану ТЕЦ за умови відповідності кваліфікаційним вимогам до посадових позицій. Такий механізм повністю відповідає Закону України "Про державно-приватне партнерство" [6]. Збереження рівня заробітних плат та соціальних гарантій для працівників ТОВ "МТМ" на рівні не нижчому, ніж на момент початку діяльності, на виконання умов інвестиційного договору буде одним з головних пріоритетів соціальної політики інвестора.

У подальшому інвестор має намір збільшувати рівень заробітних плат та соціальних гарантій працівників ТОВ "МТМ" відповідно до чинних норм оплати праці, діючих угод між профспілковими об'єднаннями та центральними органами виконавчої влади, умов колективного договору. Регулювання використання зазначеного об'єкта комунальної власності буде відбуватися згідно із Законом України "Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності" [7].

За розрахунками, потреба в персоналі для ТЕЦ з трьох енергоблоків по 6 МВт ста-

новить орієнтовно 100 осіб, більша частина яких є оперативно-технологічним персоналом. Для одного блоку 6 МВт знадобиться близько 40 осіб. Робота змінного персоналу планується за тризмінним графіком. За рахунок підвищення ступеня автоматизації роботи обладнання заплановано забезпечити комфортні умови праці виробничого персоналу; за рахунок проведення виробничого навчання – високу кваліфікацію персоналу та відповідний рівень оплати праці – не менше ніж 3,5 мінімальних заробітних плат, встановлених згідно із чинним законодавством, на момент введення ТЕЦ в експлуатацію.

Ця кількість робочих місць не враховує додаткових робочих місць, потрібних для організації централізованих складів та логістично-транспортної мережі для біопаливної сировини. Додатково заплановано залучення окремих спеціалізованих компаній (переважно з м. Мелітополь) для виконання окремих видів робіт, які не входять до кола основних виробничих процесів ТЕЦ.

Для того щоб використати ті чи інші кількісні методики для оцінювання інвестиційного проекту, потрібно спочатку визначити його основні параметри та показники, до яких належать:

- 1) строк реалізації проекту;
- 2) інвестиційні витрати;
- 3) грошові потоки за інвестиційним проектом;
- 4) ставка дисконтування.

Строк реалізації або строк "життя" інвестиційного проекту є величиною, що визначається фінансовим аналітиком з огляду на можливий і прийнятний для підприємства період окупності вкладеного капіталу. Він не може перевищувати строку корисного використання обладнання (як правило, він менший за останній).

Інвестиційні витрати підприємства включають кошти, витрачені на придбання, доставку та введення в експлуатацію обладнання. Витрати на дослідження, пов'язані з обґрунтуванням необхідності реалізації того чи іншого проекту, не входять до складу інвестиційних, оскільки проводяться заздалегідь і є витратами підприємства, що супроводжують його звичайну виробничо-госпо-

дарську діяльність та спрямовані на вдосконалення виробничого процесу й забезпечення подальшого економічного зростання. Може бути зроблений висновок про недоцільність здійснення капіталовкладень.

Під грошовими потоками за інвестиційним проектом розуміють надходження та відплив грошових коштів за весь строк "життя" проекту з урахуванням часового чинника, тобто з урахуванням моменту надходження (відпливу) відповідних сум коштів. Незалежно від реального моменту надходження коштів при прогнозуванні грошових потоків вважають, що надходження чи відплив грошових коштів відбувається не протягом періоду, а наприкінці (або на початку) його. Це дає змогу спростити розрахунки та аналіз результатів і не дуже впливає на їх точність, оскільки при цьому не меншу роль відіграють інші припущення, а також похибки при розрахунку інших показників інвестиційного проекту.

Через мінливість оборотного капіталу та недостатнє розуміння його значення в процесі освоєння капіталовкладень фінансові менеджери, які планують капітальні вкладення підприємства, часто недооцінюють потреби в оборотному капіталі. Тому при визначенні майбутніх грошових потоків за проектом важливо правильно оцінити потреби підприємства в додатковому оборотному капіталі та спланувати потреби в ньому не тільки на початковий період, а й на весь період реалізації. При цьому слід врахувати можливі майбутні зміни в цінах і темпах інфляції, а також те, що майбутні потреби в оборотному капіталі залежать від запланованих на відповідний період обсягів реалізації.

Технологічні рішення щодо реалізації проекту ДПП з будівництва ТЕЦ базуються на надійній та ефективній технології комбінованого виробництва теплової й електричної енергії з використанням технології прямого спалювання палива в топці парового котла з виробництвом пари. Як електрогенеруюче обладнання заплановано використовувати конденсаційні парові турбіни з теплофікаційним відбором одиначною потужністю 6,0 МВт кожна для першої та другої черг. Характеристики виробництва теплової та електричної енергії наведені в табл. 3.

Таблиця 3

Основні техніко-економічні показники проекту*

<i>Основні показники</i>	<i>Значення показників</i>
Встановлена потужність основного обладнання:	
– турбоагрегату, МВт	6 (1x6)
– парових котлів, т/год	50 (2x25)
Річний обсяг виробництва:	
– електричної енергії, тис. кВт*год	48100
– теплової енергії, тис. Гкал	45,0
Об'єми споживання натурального палива, тис. т/рік	120,0
Кількість годин експлуатації, год/рік	7880
Коефіцієнт використання встановленої потужності ТГУ, %	92
Капітальні витрати для одного енергоблоку 6 МВт, євро:	10890100
– всього, обладнання	6707400
– всього, роботи	4182700

Основні показники	Значення показників
Ставка дисконту, г	8%
Розрахунковий період проекту, років	25
<i>Інтегральні показники привабливості:</i>	
DPB, років	8,5
DPBP, років	10,0

* Для одного енергоблоку 6 МВт.

Перспективні показники проекту такі:

- залучення інвестицій у м. Мелітополь у загальному обсязі близько 120 млн грн;
- збереження існуючих робочих місць та соціальних гарантій у сфері комунального господарства м. Мелітополь;
- додаткове створення близько 40 нових високооплачуваних робочих місць;
- створення додаткових робочих місць у сфері вирощування, заготівлі та логістики біопаливної сировини (близько 60 додаткових робочих місць);
- залучення до бюджетів усіх рівнів близько 4 млн грн податків та виплат у пенсійний та соціальний фонди щорічно;
- збільшення податкової бази регіону за рахунок створення бізнесу у сфері вирощування, заготівлі та логістики біопаливної сировини;
- впровадження сталої тарифної моделі для теплозабезпечення, орієнтованої на місцеве паливо та незалежної від некерowanego ринку газу;
- підвищення якості та надійності теплозабезпечення міста, додаткові інвестиції в інфраструктуру;
- виконання державних зобов'язань щодо впровадження ВДЕ.

При узгодженні тарифу на теплову енергію базою вважають тариф, затверджений відповідно до чинного законодавства [8]. Додатково необхідно вирішити питання можливості встановлення тарифу на теплову енергію для населення нижче від рівня, затвердженого регуляторами. При цьому враховують фактичні операційні витрати тепломережі на виробництво, транспорт та збут такої теплової енергії [9]. Водночас у будь-якому разі тариф на тепло не може перевищувати тариф, затверджений відповідно до чинного законодавства.

IV. Висновки

З огляду на вищезазначене, стає очевидним висновок, що впровадження механізмів ДПП дає змогу ефективно вирішувати проблеми у сфері енергетики, а також суміжних галузях. У цьому випадку синергетичних ефект поширюється й на таку соціально важливу галузь України, як житлово-комунальне господарство. Насамперед, впровадження проекту ДПП дасть змогу не тільки не підвищувати вартість послуг, а й певною мірою знижувати її.

Аналіз переваг і недоліків відомих моделей створення ДПП, ідентифікація змісту та

джерел формування ключових інтересів потенційних учасників ДПП дали змогу дійти висновку, що найвищий потенціал очікуваних результатів від використання відомих моделей створення й організації діяльності ДПП має модель концесії (об'єкти теплопостачання), що, однак, не заперечує доцільності використання інших організаційних форм залежно від вимог ринку та умов сфери діяльності.

Крім того, відсутність досвіду адаптації й використання управлінських технологій створення та забезпечення належного функціонування ДПП у сфері енергетичної інфраструктури, а також відомі позитивні оцінки результатів їхнього використання в інших країнах свідчать про те, що тема пошуку, визначення й дослідження процесів створення ДПП в умовах українських реалій є актуальною, а потенціал отримання в результаті її виконання нових науково-практичних результатів – високий. І головне – впровадження механізмів ДПП забезпечує базис довгострокового сталого розвитку як регіонів зокрема, так і України в цілому.

Список використаної літератури

1. Франчук І.А. Розвиток системи державного регулювання енергетики України : автореф. дис. ... д-ра наук. з держ. упр. : 25.00.02 / І.А. Франчук. – К., 2009. – 36 с.
2. Енергетика. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Чукаєва І.К. Державно-приватне партнерство у реалізації проектів енергетичної інфраструктури [Електронний ресурс] / І.К. Чукаєва, Л.Г. Бган. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ep/2012_4/4_Chuk.pdf.
4. Макогон Ю.В. Системи ресурсного забезпечення енергетичної безпеки [Електронний ресурс] / Ю.В. Макогон, В.В. Кошеленко. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sp/2012_2/063-069.pdf.
5. Про електроенергетику : Закон України від 16.10.1997 р. № 575/97.
6. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI.
7. Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності : Закон України від 21.10.2010 р. № 2624-VI.

8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. resource] / A. Posner, B. Shin, N. Tkachenko // OECD Journal on Budgeting. – 2008. – № 1. – Vol. 9. – Mode of access: <http://dx.doi.org/10.1787/budget-v9-art3-en>.
9. Posner A. Public-Private Partnerships : The Relevance of Budgeting [Electronic

Стаття надійшла до редакції 29.10.2013.

Мерзляк А.В., Дорошенко С.А. Практическое применение механизмов государственно-частного партнёрства в энергетической и смежных с ней сферах

В статье представлен пример применения механизмов государственно-частного партнёрства в энергетической сфере. Проведён анализ практических подходов к финансированию проекта государственно-частного партнёрства на примере г. Мелитополь (Запорожская область) с использованием институционального, организационного и финансового инструментов. Рассмотрены варианты решения существующих проблем в сфере жилищно-коммунального хозяйства при внедрении проектов государственно-частного партнёрства.

Ключевые слова: государственно-частное партнёрство (ГЧП), тепло-энерго централь (ТЭЦ), альтернативная энергетика, энергопотребление, государственное регулирование, жилищно-коммунальное хозяйство, механизмы, “зелёный тариф”.

Merzlyak A., Doroshenko S. Practical application of public-private partnership in the energy and related sector

The article presents an example of a public-private partnership in the energy sector. The analysis of the practical approaches to financing the project of public-private partnership on the example of Melitopol city (Zaporizhia region) using the institutional, organizational and financial instruments. The variants of solving the existing problems in the sphere of housing and communal services in the implementation of public-private partnership.

The possibilities of the use of public-private partnerships in energy and allied sectors. The analyses of approaches to financing of PPP projects using the institutional, organizational and financial instruments, and as a result, identify solutions to current problems in the housing and utilities sector in the implementation of energy projects, public-private partnerships.

It is evident that today the generation of electricity from renewable energy sources in Ukraine in infancy. In the future, with the active use of public-private partnership, it is expected that significant development and related industries by increasing the amount of CHP and biomass boilers. Now, in the application of PPPs, the main financial tool to support renewable energy in Ukraine is “green” electricity tariff and tax relief for businesses involved in the production of heat and electricity.

Analysis of the advantages and disadvantages of known creation of PPP models, identification of contents and sources of the key interests of potential PPP, allowed to conclude that the highest potential outcomes of using known models of creation and organization of a PPP concession model (DH objects) that however, does not deny the usefulness of different organizational forms depending on market requirements and conditions of scope.

Key words: Public Private Partnership (PPP), central heat energy (CHP), alternative energy, energy consumption, government regulation, Housing and communal services, mechanisms, green tariff.